

Nagovor na 4. Skupščini sindikata Glosa, 24. malega travna leta 13

Dober dan Glosa. Prijatelji, znanci, sodelavci, delegati in gostje. Naj bo tokrat malo drugače. Vso drugo polovico svojega aktivnega življenja sem se spraševal, zakaj sem življenje posvetil kulturi oz. ljudem, ki jo ustvarjajo.

»Človek, kako si to naredil, to je pa težko...«

»Ma ne, to imam po mami...«

Mama je torej kriva, z mamo sem prepeval pesmice iz Slovenske Benečije in Soške doline. Že, ko še nisem vedel, kaj to je kultura in varstvo narave, sem živel v sožitju z njima. Z bregovi, gozdovi, bogovi, ljudmi, živalmi in vodami sem živel sonaravno.

V osnovni šoli sem pel Kresnička v Gobčevi spevoigri, šolske naloge pisal v verzih. Sosedu Riku Debenjaku sem rabutal marelice, Ivanu Čargu opisoval dekleta na kolesih, bežal pred zgovorno mamo Antona Nanuta, se pretepal z Mitjo Gorjupom...

Na učiteljišču pesnikoval in urejal literarno glasilo, se spopadal z violino, pianinom, angleškim rogom in solo petjem. Starejšim vzornikom Danetu, Gregorju, Rudiju, Tarasu, Venu in Dominiku (Zajcu, Strniši, Šeligu, Kermavnerju, Tauferju in Smoletu) sem organiziral literarna srečanja in pogovore. Na poti do pesnikovega groba pri Svetem Lovrencu sem srečal škrate in pravijo, da sem se čudaško pogovarjal s travami. Po vsem tem bi se v življenju najbrž težko odločil za kaj pametnega in donosnega.

Zato sem na univerzi prepeval v Akademskem zboru, bil v vodstvu Škuda. Objavljal v Problemih, Perspektivah in samozaložbi.

Že med študijem so me povabili na delo v Zvezo kulturnih organizacij Slovenije, kjer sem najprej skrbel za pevske zборе, potem za pihalne orkestre, ljudske knjižnice, celo za začetni festival slovenske popevke in mladinsko klubsko dejavnosti.

In kakšno zvezo ima vse to s 4. skupščino Sindikata Glosa? Prav nobene. Mojih pet minut pač.

Na Zvezi sindikatov Slovenije je bila moja skrb in skoraj obsedenost kultura dela v organizacijah združenega dela in kulturno sodelovanje z drugimi v Jugoslaviji, na kar sem še danes ponosen.

No, v vojski sem bil alpinist, a ustanovil in vodil sem tudi pevski zbor. V civilu sem jadralec in kolesar, med oljkami pa sem po duši kmet. Od sklenitve delovnega razmerja pa je marca poteklo 50 let.

V Sindikatu delavcev v kulturi sem bil dolgo tajnik glavnega odbora, v Sindikatu Glosa pa predolgo predsednik.

Na vsej poti sem bil srečen in zadovoljen, ker je le v kulturi mogoče biti ves čas v družbi plemenitih in srčnih – ali pa vsej zanimivih ljudi.

Da, in za ljudi gre. To naj bo moj edini programski nasvet ali pa vsaj ortopedski pripomoček za delo. Ljudje ustvarjajo, gradijo, se veselijo, trpijo in so iskrivih misli, besed in dejanj. Le ljudje so sposobni živeti prihodnost.

Da, za ljudi gre. Tudi za tiste, ki se le delajo, da delajo, ki so zagrenjeni, ki zavidajo, ki nagajajo, ki ne zmorejo ljubiti in so bornega duha, ki lažejo in kradejo.

In prav zato, ker obstajajo eni in drugi, je potreben sindikat. Sicer pravijo, da življenje ni tako črno-belo, toda...

...toda, če prvi pošteno opravi svoje delo in prispeva v narodovo zakladnico, drugi pa mu odreka dostojanstvo in pošteno plačilo, potem je prvi belo in drugi črno.

Ali, če ima prvi ustavno zajamčeno pravico do besede in soodločanja in mu jo drugi odreka, potem so sindikati belo, ustavno sodišče pa črno.

Življenje morda res ni tako črno-belo, morda je celo mavrično, a stvari, ki se v njem dogajajo so črno bele – pri čemer je črno lahko le črno, bela svetloba pa vsebuje ves spekter. Mavričnost je torej bela.

Seveda je lažje biti črno kot belo, saj je belo naporna paleta misli, idej, interesov, potreb, rešitev in čudes, ki jih s sabo nosijo dobromisleči.

Da, na tej strani je težje – ampak lepše. Na tej strani merimo življenje z dobrim, z uspehi, s človečnostjo, z zdravim razumom.

Sistem pa, znotraj katerega se moramo boriti za sleherno besedo in vsak kos kruha, še nikoli ni do takšne prebrisanosti izdelal postopkov zlorabe pravic in negative selekcije politične in sodne elite kot danes.

Naj ponovim Flisarjeve besede na odpiranju praznika knjige, ki še traja: »Narod, ki se pogreza v barbarstvo, lahko reši le kultura!«

Torej imamo pred seboj troje nalog:

- prva je neizbežna borba z obstoječo politično in delodajalsko elito za dostojanstvo in pravice iz dela za zaposlene in samozaposlene v kulturi in varstvu narave;
- in druga: z javnimi pritiski, neposrednimi oblikami demokracije in poštenimi volitvami spreminjati poneumljajočo in pokvarjeno strukturo vseh vej oblasti in pogoltnih nosilcev kapitala;
- in tretja: izriniti kapitalizem v Muzej novejše zgodovine, pri čemer vemo, da je treba s senilnimi starci ravnati oprezno, ker so polni zlobe in zavisti.

Natanko vem, kaj sem si o samooklicanih večnih voditeljih mislil 20 let po revoluciji, zato tudi vem, kaj si 20-letniki danes mislijo o nepogrešljivih osamosvojiteljih in njihovih oprodah.

Z intonacijo za budnico, kot smo zapisali, prispevamo torej svoj drobec za prihodnost, k obnovi človeka vrednega življenja vseh in dostojanstva tistih, ki v kulturi in varstvu narave ne želijo biti le poceni okrasek lokalne politike in globalnega kapitala.

Da bi to dosegli:

- se rešimo starega vodstva Sindikata Glosa,
- vplivajmo na pozitivne spremembe v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije,
- sprejmimo pogumen program in sveže novo vodstvo,

- prislunimo dosedanjim izkušnjam šele po tehtni lastni presoji,
- ostanimo to, kar smo: mi zaradi članov in ne člani zaradi nas,
- in naj nas bo ob letu več in ob petletju še več...

...da bodo tudi v prihodnje z mamami lahko prepevali in živeli z drevesi in vodami, pesnikovali, igrali, prirejali, brali, govorili, se smejali, ljubili, spoštovali in spodobno živeli od svojega dela...

...in če bo treba: da bodo zakleli, zahtevali, zakričali, udarili in izbrali lastno pot in svoje vodnike na tej poti!

Srečno Glosa!

Doro Hvalica